

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 340
18. března 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Vyjednávání dohody o vystoupení
Spojeného království

Výsledky Rady pro hospodářské
a finanční věci

Výsledky Rady pro zaměstnanost,
sociální politiku, zdraví
a ochranu spotřebitele

Výsledky plenárního zasedání
Evropského parlamentu

Parlament schválil posílení
kyberbezpečnosti

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

hlavní událostí tohoto týdne bude zasedání Evropské rady, které proběhne ve čtvrtek a v pátek v Bruselu. Nejsledovanějším bodem programu jednání bude bezpochyby brexit, kterému bude patřit čtvrteční odpoledne. Vzhledem k dosavadnímu vývoji ve Spojeném království a proběhlým hlasováním britského Parlamentu lze očekávat, že hlavním obsahem debaty bude otázka prodloužení lhůty dle čl. 50 Smlouvy o EU neboli odklad samotného vystoupení z EU.

Dále se lídři na Evropské radě budou věnovat zahraničněpolitickým tématům, mimo jiné přípravě dubnového summitu EU – Čína, hospodářským otázkám s důrazem na vnitřní trh, implementaci Pařížské dohody o změně klimatu nebo mezinárodnímu obchodu. Ten bude také hlavním tématem jednání představitelů V4 s komisařkou Cecilií Malmströmovou, které se uskuteční ve čtvrtek ještě před Evropskou radou.

Vyjednávání dohody o vystoupení Spojeného království

Na jednání Rady pro obecné záležitosti (dle čl. 50 Smlouvy o EU) proběhne diskuse a výměna názorů k dosavadnímu provádění příprav na vystoupení Spojeného království z EU ke dni 29. březnu 2019 po dvouletém období, které začalo plynout notifikací dle čl. 50 SEU.

Návrh dohody o vystoupení Spojeného království z EU a návrh politického prohlášení o budoucích vztazích mezi EU a Spojeného království potvrdili vedoucí představitelé EU-27 na mimořádném zasedání Evropské rady ve formátu dle čl. 50 SEU dne 25. listopadu 2018. Tento souhlas následně potvrdili na prosincové Evropské radě v tomto formátu.

Samotná diskuse se bude odvíjet od **výsledku hlasování britského Parlamentu** ze dne 12. března o dohodě o vystoupení (tzv. meaningful vote, Dolní sněmovnou odmítnuta), 13. března o vyloučení scénáře vystoupení bez dohody (no deal vote, Dolní sněmovna vyjádřila vůli vyhnout se scénáři no deal) a 14. března o prodloužení jednání dle čl. 50 SEU (delay brexit vote, Dolní sněmovna zmocnila vládu požádat o prodloužení). Na základě posledně jmenovaného by měla **britská vláda** do 20. března **předložit dohody o vystoupení k již třetímu hlasování**. Bude-li odsouhlasena, premiérka Theresa Mayová by

Kromě Evropské rady zasedají tento týden ještě tři formace Rady EU. Rada pro zahraniční věci se včera zabývala aktuálním děním v Číně a Jemenu a vztahy EU s Moldávií. Ministři na Radě pro zemědělství a rybolov včera projednali balíček opatření, který se týká reformy společné zemědělské politiky, a aktualizovanou biohospodářskou strategii. Na dnešním zasedání Rady pro obecné záležitosti se věnujeme především přípravě Evropské rady, víceletému finančnímu rámci nebo aktuálnímu dění v otázce brexitu.

Kolegium Komise tento týden vyslechne zprávu o stavu bezpečnostní unie, v Evropském parlamentu zasedají politické frakce a výbory. Program zasedání Evropské rady a pozice, které na něm bude ČR zastávat, pak budou na programu schůze senátního Výboru pro záležitosti Evropské unie a poslaneckého Výboru pro evropské záležitosti.

následně požádala EU o prodloužení vyjednávání do konce června z logistických důvodů. Nestane-li se tak, bude zapotřebí delšího prodloužení a účasti Spojeného království ve volbách do Evropského parlamentu. Předseda Dolní sněmovny John Bercow nicméně zkomplikoval situaci prohlášením, že **nelze podruhé hlasovat o stejné dohodě**, která již byla jednou zamítnuta. Britská vláda tak musí najít klíčku, jak postupovat v souladu s legislativními pravidly britského Parlamentu.

ČR uvítala vývoj dne 11. března včetně shody na klíčových dokumentech (společné prohlášení, nástroj týkající se smlouvy o vystoupení, jednostranné prohlášení UK). Dosažený kompromis ČR považuje za jediný možný jdoucí na samotnou hranici čl. 50 SEU. Z tohoto důvodu lituje opětovného zamítnutí výstupové dohody ze strany Dolní sněmovny britského Parlamentu. ČR je ochotna zvážit prodloužení lhůty dle čl. 50 SEU. Odmítá přitom spekulace a tvrzení, že by tohoto kroku mohla EU využít k prosazení nových požadavků, či výrazně omezit členství Spojeného království v EU po dobu prodloužení. ČR nicméně požaduje, aby Spojené království identifikovalo konkrétní cíl, ke kterému by prodloužení směřovalo.

/Š. Pech/

V úterý 12. března 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci. Českou delegaci vedla ministryně financí Alena Schillerová.

Jednání Rady předcházelo zasedání Euroskupiny v klasickém a následně i rozšířeném formátu. Komise poskytla Euroskupině informace o hlavních zjištěních druhé posílené **kontrolní mise v Řecku**. Jde o výsledky důkladného monitorování hospodářské, fiskální a finanční situace. Euroskupina jednala taky o aktualizovaném **návru rozpočtového plánu Lotyšska** na rok 2019, který je v zásadě v souladu s požadavky Paktu stability a růstu.

V rámci makroekonomického dialogu proběhla tematická diskuze o růstu a zaměstnanosti zaměřená na **trhy s bydlením**. Vývoj na trzích s bydlením má zásadní význam pro makroekonomickou stabilitu, a tím také pro odolnost ekonomik v hospodářské a měnové unii. Ministři se věnovaly tradičně i ekonomické situaci v eurozóně – ta naznačuje zpomalení růstu v eurozóně. Vzhledem k tomu, že platy a zaměstnanost vykazují růst i investice dosahují téměř předkrizového období, považují Evropská centrální banka i Komise zpomalení růstu za dočasné.

Euroskupina v inkluzivním formátu pokračovala v jednáních o **rozpočtovém nástroji pro eurozónu** s ohledem na stranu výdajů. Existuje shoda v tom, že nástroj by měl podporovat strukturální reformy i veřejné investice v souladu s prioritami stanovenými v rámci evropského semestru. U návrhu je ale potřeba dojednat ještě mnoho technických aspektů.

Samotnému zasedání Rady dominovaly daňové otázky. V oblasti **spotřebních daní** se jedná o daňový balíček, který obsahuje mimo jiné směrnici upravující strukturu spotřebních daní u alkoholických nápojů. Ministryně financí vystoupila proti návrhu na zavedení osvobození nebo nízkého zdanění lihu vyrobeného v domácnostech nebo v malých lihovarech. Zmíněný daňový balíček dále obsahuje směrnici o obecné úpravě spotřebních daní, kterou si přeje Česká republika zavést v nejbližším možném termínu. Oba návrhy však vyžadují další práci na technické úrovni.

Rada pokračovala v rozpravě o návrhu na **zdanění digitálních služeb** (návrh směrnice o dani z digitálních služeb s omezeným rozsahem a zaměřením se pouze na online cílenou reklamu). Vzhledem k tomu, že Rada kvůli přetrvávající opozici několika států jednomyslné dohody nedosáhla, zaměří se nyní EU na to, aby co nejefektivněji přispěla ke globálnímu řešení.

Rada dále upravila **unijní seznam nespolupracujících jurisdikcí v daňové oblasti**, který vyšle jasný signál vůči spolupracujícím i nespolupracujícím třetím zemím. Třetí země, které jsou z něj vyřazeny, přijímají evropské standardy v daňové oblasti a přispívají k boji proti daňovým podvodům a daňovým únikům. Společným úsilím je možné dosáhnout optimální daňové transparency v celosvětovém měřítku.

/M. Ondičová/

Výsledky zasedání Rady pro zaměstnanost a sociální politiku > Rada

Dne 15. března 2019 se uskutečnilo zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele – část Zaměstnanost a sociální politika. Delegaci ČR vedl náměstek ministryně práce a sociálních věcí Petr Hůrka.

Nejprve Rada v rámci bodu věnovanému **evropskému semestru 2019** schválila návrh závěrů k roční analýze růstu a Společné zprávě o zaměstnanosti a Komise představila hodnotící zprávy o jednotlivých zemích. V následné diskusi panovala shoda, že i přes příznivý ekonomický vývoj a zlepšení řady indikátorů je nadále nutné věnovat oblastem zaměstnanosti a sociální ochrany zvýšenou pozornost. V rámci diskuze byl kladen důraz především na inkluzi znevýhodněných skupin na trh práce, rozvíjení vzdělávání a dovedností pracovníků, kvalitu pracovních míst a efektivní nastavení systému sociální ochrany. Madridsko, podpořeno dalšími státy, vyjádřilo své znepokojení nad představeným harmonogramem projednávání specifických doporučení, který neposkytuje členským státům dostatečný prostor. V reakci na to Komise sdělila, že nastavení harmonogramu je sice časově napjaté, ale odpovídá obdobné situaci z období před 5 lety při volbách do Evropského parlamentu.

Následně Rada přijala částečný obecný přístup k návrhu nařízení o **Evropském globalizačním fondu**. K tomuto bodu vystoupily některé delegace, které poukázaly na problematiku vnímané otázky snížení prahu propouštěných zaměstnanců pro čerpání z fondu, míry spolufinancování a rozšíření rozsahu působnosti. Proti částečnému obecnému přístupu nakonec hlasovaly pouze dvě delegace, další dvě se hlasování zdržely.

Odpolední část jednání Rady byla zahájena politickou diskusí ministrů na téma **budoucnost sociální dimenze EU** po roce 2020. Delegace zdůraznily, že je nutné odpovídajícím způsobem reagovat na současné výzvy. Mezi hlavní budoucí výzvy patří ních automatizace, digitalizace, globalizace a stárnutí evropské populace. Kompasem pro budoucí ekonomickou a sociální konvergenci by měl být evropský pilíř sociálních práv, přičemž je nutné respektovat principy subsidiarity a proporcionality. Zdůrazněna byla nutnost řádné implementace stávajících legislativních i nelegislativních nástrojů, která by měla mít přednost před vytvářením nástrojů nových.

V rámci bodu „Různé“ předsednictví informovalo o aktuálně projednávaných legislativních návrzích. Diskuse proběhla především na téma **revize nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení**, který je posledním dosud neuzavřeným legislativním návrhem v sociální oblasti. Některé delegace vyjádřily svoje znepokojení nad procesem a určitými aspekty možného kompromisu, přičemž požadovaly více času na dosažení právně jasně a široce podporovaného kompromisu. Naopak jiné delegace podpořily stávající kompromisní znění a vyjádřily naději, že se podaří dosáhnout kompromisu za stávajícího složení Evropského parlamentu. Další skupina států, včetně ČR, vyjádřila podmíněnou podporu dosažení kompromisu, přičemž tyto členské státy zmínily určité přetrvávající problémy, bez jejichž vyřešení by nebyly schopny výsledný kompromis podpořit.

/J. Matera/

Ve dnech 11. až 14. března se uskutečnilo plenární zasedání Evropského parlamentu (EP) ve Štrasburku. Mezi jeho hlavní body patřily ochrana osobních údajů v souvislosti s eurovolbami, návrhy posilující kybernetickou bezpečnost EU, plán opatření v oblasti klimatu, vztah mezi EU a Ruskem nebo legislativa pro případ tvrdého brexitu.

Plénium hlasovalo o nařízení o postupu ověřování v případě porušení pravidel ochrany osobních údajů v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu. Přijaté nařízení opravňuje Úřad pro evropské politické strany a nadace uvalovat finanční sankce na subjekty, které záměrně zneužijí osobní údaje za účelem ovlivnění voleb do EP. Nová pravidla by měla vstoupit v platnost před květnovými volbami do EP.

Poslanci také schválili návrhy posilující kybernetickou bezpečnost EU. Do **diskuse o budoucnosti Evropy** během tohoto plenárního zasedání přispěl předseda slovenské vlády **Peter Pellegrini**. Podle premiéra Pellegriniho nemůže zůstat EU uvězněna v současném stavu a oddat se rezignaci, potřebuje naopak celoevropskou diskusi o své strategii a ambicích. Budoucí EU by měla být jednotná, prosperující a bezpečná. Ve svém projevu podpořil také myšlenku evropské minimální mzdy a zřízení Evropského orgánu pro pracovní záležitosti, o jehož sídlo se Slovensko uchází. Dalším lídrem, který se zapojí do diskuse o budoucnosti EU, bude švédský premiér Stefan Löfven.

Poslanci přijali stanovisko pro dosažení cílů EU v oblasti **snižování emisí skleníkových plynů**. Stanovisko je reakcí na dokument Komise z loňského roku, který představuje možné scénáře implementace Pařížské klimatické dohody.

Stanovisko je doporučením pro Evropskou radu, která se tématem bude na konci března zabývat. EP požaduje ambicióznější cíle redukce emisí CO₂ do roku 2030 a také přidělení 35 % z rozpočtu EU pro podporu výzkumu (Horizont Evropa) na výzkum zaměřený na boj se změnami klimatu.

Poslanci také přijali nelegislativní usnesení ke **stavu politických vztahů mezi EU a Ruskem**. EU by podle něj měla být připravena přijmout další sankce, pokud bude Rusko i nadále porušovat mezinárodní právo. Text také navrhuje přehodnocení dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Ruskem a omezení vzájemné spolupráce v oblasti společných zájmů, například při boji proti terorismu či klimatickým změnám.

Přijata byla také legislativa, jejímž cílem je minimalizovat negativní **dopady případného tvrdého brexitu** v oblasti dopravy, sociálního zabezpečení či programu Erasmus. Schválena byla i směrnice o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, která má zajistit spravedlivější prostředí pro farmáře a malé a střední potravinářské podniky, které jsou pod tlakem velkých obchodníků a supermarketů. Poslanci také podpořili **reformu vízového informačního systému (VIS)**, jejímž cílem je zajistit efektivnější reakci na bezpečnostní výzvy a migraci. Hlasováním pléna naopak nebylo schváleno usnesení k mandátu Komise pro vyjednávání dohody mezi EU a USA o vzájemném odstranění dovozních cel na průmyslové výrobky a EP tak k jednáním nevydává žádné stanovisko. /J. Linková/

Parlament schválil posílení kyberbezpečnosti > Evropský parlament

Poslanci Evropského parlamentu během plenárního zasedání podpořili **Akt o kybernetické bezpečnosti**. Přijali také nelegislativní usnesení, ve kterém vyzývají k důslednější ochraně před dezinformacemi přicházejícími z Ruska a dalších třetích států.

Akt o kybernetické bezpečnosti zavádí první dobrovolný celoevropský systém certifikace kybernetické bezpečnosti informačních a komunikačních technologií, který má zajistit, aby produkty, procesy a služby prodávané v zemích EU splňovaly jednotné standardy kybernetické bezpečnosti. Zaměřuje se přitom zejména na certifikaci kritické infrastruktury, včetně energetických sítí, dodávek vody a bankovních systémů. Do budoucna by se certifikace měla týkat například i elektronických aut a dalších chytrých zařízení v rámci internetu věcí. Do roku 2023 má Komise posoudit, zda by se tento nový certifikační systém měl stát závazným.

Akt o kybernetické bezpečnosti dále zavádí trvalý mandát a vice finančních i lidských zdrojů pro agenturu ENISA (Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací), aby mohla efektivně asistovat na vývoji certifikačního systému a podporovat členské státy v analýze dat i prosazování opatření na podporu kybernetické bezpečnosti. Akt, který již prošel triology, nyní musí formálně schválit Rada EU. Následně by měl vejít v platnost do dvaceti dnů.

V souvislosti s kybernetickou bezpečností Evropský parlament dále přijal **usnesení o bezpečnostních hrozbách** souvisejících se zvyšující se technologickou přítomností Číny v EU a o

opatřeních pro jejich omezení. V něm poslanci vyjádřili znepokojení nad nedávnými obviněními, že do zařízení 5G sítí mohou mít zabudovaná „zadní vrátka“, která by umožnila čínským výrobcům a orgánům neoprávněný přístup k osobním a telekomunikačním údajům v zemích EU. Europoslanci proto vyzývají Komisi a členské státy, aby poskytly pokyny, jak se vypořádat s kybernetickými hrozbami a slabými místy při instalování 5G zařízení. ENISA by měla vypracovat systém certifikace, který zajistí, aby zavedení 5G sítí v EU splnilo nejvyšší bezpečnostní standardy.

Posledním přijatým textem souvisejícím s ochranou evropského kybernetického prostoru byla nelegislativní zpráva hodnotící opatření provedená Evropskou službou pro vnější činnost v období od listopadu 2016, kdy poslanci schválili usnesení o **strategické komunikaci EU**. V nové zprávě poslanci odsoudili množství se případy, kdy Rusko, Čína, Írán a Severní Korea vypouští nepravdivé informace za účelem destabilizace demokracií členských států EU a států Východního partnerství. Poslanci v této souvislosti vyzývají k posílení pracovní skupiny East StratCom, která by se podle nich měla stát plnohodnotnou jednotkou Evropské služby vnější činnosti. Vyzvali rovněž k zavedení odpovědnosti internetových platforem za odstraňování systémových falešných zpráv.

/K. Votavová/

Rada pro zemědělství a rybolov, 18. března

Balíček opatření pro reformy společné zemědělské politiky: strategické plány, jednotná organizace trhů, horizontální nařízení o financování a řízení.

Rada pro obecné záležitosti, 19. března

Směrnice o pitné vodě, dlouhodobá strategie klimaticky neutrální ekonomiky.

Zasedání kolegia komisařů, 20. března

18. zpráva o stavu bezpečnosti unie.

Zasedání Evropské rady, 21. – 22. března

Brexit, zaměstnanost, růst a konkurenceschopnost, změna klimatu, vnější vztahy: příprava summitu EU-Čína.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 340, týden od 11. do 17. března 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Kateřina Hamplová * Kontakt: newsletter@vlada.cz